

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-02-26
Besvaras senast
2025-03-21

Till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2024/25:463 Användande av AI för att motverka fusk i välfärden

Välfärdsbrottsligheten omsätter flera miljarder kronor varje år. Den undergräver välfärdsstaten, fräter på tilliten och utgör en inkomstkälla för organiserad brottslighet. Åtta av tio svenskar anser att välfärdsbrottsligheten är ett stort samhällsproblem och att kommuner, regioner och myndigheter gör för lite för att förebygga och upptäcka välfärdsbrott. I dag är myndigheternas möjlighet att dela information med varandra begränsad, vilket gör det lättare för kriminella att få felaktiga utbetalningar som de inte har rätt till.

Både den tidigare och den nuvarande regeringen har vidtagit olika åtgärder för att bekämpa välfärdsbrottslighet, bland annat genom att inrätta Utbetalningsmyndigheten och styra myndigheters uppdrag tydligare. Även privata aktörer och enskilda individer har visat att det är möjligt att identifiera välfärdsbrott och annan kriminalitet med hjälp av AI-verktyg. Ett exempel är teknikentreprenören Jens Nylander, som med hjälp av AI-verktyg granskat offentlig upphandling i kommuner och myndigheter. Nylander har bland annat kunnat avslöja: att myndigheter delat ut bidrag med bristande kontroll, att vissa kommuner har betalat för pappersannonser utan värde och att flera fall av slösaktiga och kostnadsdrivande upphandlingar har genomförts också med kriminella kopplingar.

AI har kapaciteten att analysera och identifiera fusk, felaktigheter och oegentligheter i en annars näst intill oöverskådlig mängd data. Privata aktörer har redan visat att det kan vara ett väldigt effektivt sätt att identifiera privatpersoner eller företag som bedriver välfärdsbrott och annat fusk. En förutsättning för att arbetet mot välfärdsbrott ska bli framgångsrikt är att hinder rivs och att ny teknologi används systematiskt hos myndigheterna, och inte i första hand av engagerade privatpersoner.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga finansminister Elisabeth Svantesson:

Har ministern tagit initiativ till en analys för att undersöka varför privatpersoner lyckas identifiera uppenbara exempel på fusk och brottslighet medan de statliga myndigheterna inte gjort det?

.....

Mikael Damberg (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch